

Den opskræmte mor, Puk Scharbau, søger tryghed hos Jens Jørn Spottag.

SPLINTRENDE MARERIDT

Lille dansk gyser med dirrende stærkt spil af Puk Scharbau som en sindssyg, sørgende mor

'Afmagt' Dansk gyser på 50 min. Manuskript: Peter Johansen. Instruktion: Martin Schmidt. Medv. Puk Scharbau, Jens Jørn Spottag, Peter Mygind. Premiere: Scala, København. Senere i Århus, Aalborg og Odense.

FILM

Gammeldags familie-lykke er blevet den hotteste trend her for årtusindskiftet. Hvor det for 20 år blev betragtet som kikset eller primitivt at få mere end 1,2 barn, så er det i dag tjekket at vente baby nr. tre, fire eller fem.

Man kan synes, at lysten til så mange børn dårligt hænger sammen med det moderne stress-liv, hvor kvinderne på fuldt tryk konkurrerer med mændene på arbejdspladserne. Men her gider jeg altså ikke at fortabe mig i småbørnsfamiliers problemer.

I stedet vil jeg fremhæve det gode ved en børneflok. Det er udviklende for egoistiske forældre. Og for børn er det uvurderligt sundt at vokse op med flere søskende. Hvad enten man elsker dem eller hader dem, så er søskende gode til at opdrage hinanden. Desuden kan søskende være et godt værn mod omklamrende eller ustabile forældre.

Hvilket bringer mig frem til dette spørgsmål: Mon handlingen i den danske gyser 'Afmagt' havde udviklet sig så tragisk, hvis den syv-

årige Daniel havde haft søskende?

SYG AF SORG

Filmen varer kun 50 minutter, men er med Puk Scharbau i hovedrollen som den unge sindssyge, sørgende mor et splintrende mareridt. Især vil gyseren nok gøre indtryk på forældre med vanskelige børn. For mødre med dårlig samvittighed (hvilke mødre lider ikke af det?) er 'Afmagt' en afskrækkende oplevelse.

Sorgen ligger rungende sort og djævelsk over det store hus på landet, som Ellen er vendt hjem til efter måneders indespærring på en psykiatrisk afdeling. Hun blev sindssyg af fortvivlelse, da hendes syv-årige søn omkom ved en ulykke. Nu tilbage i huset med det urørte værelse, vælter minder, sorg og dårlig samvittighed frem som onde drømme og tvangstanker.

Hendes mand, spillet med omsorgsfuld autoritet af Jens Jørn Spottag, prøver så godt, han kan, at vriste hustruen ud af de sygelige mareridt. Men når han er på arbejde, dukker ikke blot Daniel lyslevende op i huset. Også den ensomme søns opdigtede legekammerat 'lille mand' forfølger truede den vildt opskræmte mor i hus og have.

En aften ringer det på døren. En mand (Peter Mygind) er kørt tør for benzin og beder om hjælp. Da Ellens mand er ude, afslører

den fremmede en grim viden om Daniels død. Forholdet mellem mor og søn var ikke godt. syv-årige Daniel var en lille djævlunge, som tyranniserede sin neurotiske mor.

MORD OG SELVMORD?

Er hun ansvarlig for hans død? Sker der flere mord eller selvmord? Hvad foregår i virkeligheden, og hvor meget i Ellens vanvittige hoved? Måske får du spørgsmålene besvaret i filmen. Sidste scene på kirkegården er et nummer for gådefuld for mig.

Men ser vi bort fra den lidt utilfredsstillende, abrupte slutning, så er det en effektiv lille gyser, den unge instruktør Martin Schmidt har drejet, med inspiration fra Stephen King. At Schmidt har djævlesans for gysereffekter, har han tidligere demonstreret i 'Mørkeleg' og 'Klassens Time'.

'Afmagt' er for et voksent publikum, og det forundrer mig, at manuskriptet er skrevet af den 29-årige Peter Johansen, som ikke selv har børn. Det er dog Puk Scharbau, som med sit dirrende intense, følsomme og overbevisende spil, gør gyseren til et psykologisk mareridt. I godt samspil med Spottag og Mygind.

AF JONNA GADE

Afmagt

Martin Schmidt har skabt en nervepirrende film, som i mange momenter minder om Hitchcocks film. - Spilletiden er 49 minutter, men den føles langt kortere og det meste af tiden har man en voldsom spænding i hele kroppen. "Afmagt" er lavet for Dansk Novellefilm og rummer som et kort, dramatisk værk undervisningsmuligheder i filmens virkemidler.

Af Ole Holding

Filmen handler om Ellen og Poul (Puk Scharbau og Jens Jørgn Spottag), som bor på landet i et øde beliggende hus. For et år siden mistede de deres dreng Daniel. Ellen føler stadig en skyld for Daniels død; en skyld som i en periode har medført, at hun har været indlagt på et hospital. Men nu er hun tilbage i huset, hvor Daniels værelse stadig står, som da han levede.

En aften mens regnen styrter ned, ringer det på døren og en fremmed, spillet af Peter Mygind, banker på døren. Hans bil er gået i stykker og af forskellige årsager bliver han i huset, mens Poul går efter benzin. Dramaet kan for alvor gå i gang. Den fremmede kender nemlig hemmeligheden bag Daniels død. Filmen lægger op til en diskussion af begrebet skyld. Hvem har

skylden for Daniels død - og hvad er skyld set fra en psykologisk synsvinkel og hvorfor går det, som det går. Dette er et tema, som kan behandles blandt de største elever i skolen eller blandt voksne, som har en masse livserfaring.

En forevisning af "Afmagt" blandt selv 10. klasseelever, afslørede en manglende forståelse for skyldstemaet. De er vant til meget mere fart over feltet. Men flere gav dog udtryk for, at de syntes "Afmagt" var spændende og lidt uhyggelig.

Med hensyn til virkemidler er der mange ting, som kan bruges i en undervisningssituation. Fx musikken "Det er sommer, det er sol og det er søndag", som jo stammer fra en "Far til Fire"-film. Den hyggelige melodi indikerer harmoni og familiehygge. Men i "Afmagt" har den fået en helt anden betydning. Hver gang melodien bliver spillet sker der noget uhyggeligt. Hvorfor har instruktøren valgt denne melodi? Dirk Bruels billeder er også spændende. Hver gang der kommer fart over bevægelserne, signalerer det en afgørende nye hændelse, som fører op mod filmens afslutning. Martin Schmidt og manuskriptforfatteren Peter

Johansen har formået, lige til det sidste, at holde slutningen åben. Og den er højst overraskende. Skuespillerpræstationerne kan også underkastes et nærmere eftersyn — især Peter Mygind spiller en meget anderledes type, end den man er vant til. Hans tidligere roller som Score Kaj og Andreas i Taxa giver et billede af en venlig og rar mand, som også kan fjerne lidt. I "Afmagt" spiller han en ubehagelig, pågående og meget for dømmende person. En flot præstation.

Her kunne en god diskussion om casting være på sin plads. Især Peter Myginds rolleskift i "Afmagt" er værd at diskutere. En spændende film med mange muligheder — som kan holde tilskuerne bundet fra første sekund. Det skal nok blive godt igen - om lidt!

Martin Schmidts spillefilmdebut, "Sidste time" (1995) efter Dennis Jürgensens roman er tilgængelig på video til skole- og institutionsbrug hos Egmont Vision.

Afmagt

Danmark 1998

Produktion: Zentropa Productions ApS for Dansk Novellefilm.
Instruktion: Martin Schmidt.
Manuskript: Peter Johansen.
Kamera: Dirk Bruel.
Klip: Camilla Skousen.
Musik: Frans Bak.
Medvirkende: Puk Scarbau, Jens Jørn Spottag, Peter Mygind, Jesper Dragsbæk, Keiji J. Sel-mela.
Spilletid: 49 min.
Distribution: Det Danske Filminstitut. Nr. 16 71 53 (video).